

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

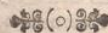
Capitulum XII. Cùm virum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Clerici sacris mysterijs obsequentes, habent id, quod est Canonico Regularium, cum maiore austeritate.

Addidi autem in norando: dummodo in monasterio &c. quia non sufficit, ut Ordinis institutum, & regula arctior sit, sed requiritur præsens observatio; etenim ut transitus ad aliam religionem concessus sit, fieri debet non ex levitate, sed maioris boni zelo, is autem zelus & bona conscientia præcedens tunc apparet, si regularis observatio in monasterio, ad quod aliquis transiit, strictior sit; alioquin verò præstat, imò ex vi professionis quisque obligatur, ut in prima vocatione persistat, cum mutationes & transitus inconstantia iudicium præbeant, & raro in melius proficere sinant, quæ de re *S. Thomas cit. a. 8. in corpore*; & pulchre *Andreas hic n. 1.* ubi advertit, licet Ordo Prædicatorum profiteatur regulam *S. Augusti*, tamen propter adjectas constitutiones, & ejus temporis observantiam, videri strictiorem, quàm Ordinem monachorum, & ideo transitum Prædicatoribus concessum non esse.

Vice versa à regula tradita, quòd ab Ordine monachorum non sit transitus concessus ad Canonicos regulares, excipe, si accadat, ut in Ordine monachorum, seu ubi arctior regula est, eà non observatà, remissiùs, & laxius vivatur, quàm apud Canonicos regulares, qui habent laxiorem regulam, tunc transire licet ad religionem minorem, ut à *Ioann. And. v. 3.* melius observatur. Opus tamen est in hoc casu, ut saltem in eadem Provincia, aut patria monasterium ejusdem Ordinis non reperiatur, in quo regula servatur, sicuti notat *hic Abbas n. 7.* faciliùs enim permittitur transitus de monasterio ad monasterium ejusdem Ordinis, quàm Ordinis diversù. Vide etiam Sanchez *lib. 6. mor. c. 7. q. 3. c. 11.*

CAPITULUM XI.

Significatur.

PARAPHRASIS.

Relatum est Alexandro III. quòd ante ætatem 14. ætatis timore Ludimaginibus habitum in monasterio acceperit, hoc intellecto mandat Papa, si ita res sit, beat, & ante expletum 14. annum non receperit, ut à voto professionis, quod dicitur edidisse, absolutus pronuntietur: sin autem à parentibus oblatus sit, vel 14. annum ætatis implevit, cum Religionem intravit, habitumque accepit, vel si professionem à se prius habuit, post 14. ætatis annum ratam habuit, ad eandem, vel aliam Religionem trahere compellatur.

SUMMARIUM.

Impubes à parentibus oblatus monasterio recedere non potest ante pubertatem.

Notandum primò. Si impubes à parentibus monasterio oblatus sit, recedere non potest ante pubertatem. Ita *hic & in cap. 6. sequente hoc tit.* Secus est, si impubes absque patris, aut tutoris oblatione ingressus fuit, sicuti *Gl. hic do. de. a. parentibus.*

Notandum secundò. Votum solemniter legitimum ætatem, post adeptam ratum, ratificari potest, sed opus est ratione expressa *cap. 1. hoc tit. in 6.*

CAPITULUM XII.

Cum virum.

PARAPHRASIS.

Puella impubes à parentibus monasterio oblata fuit, & licet quandoque contraxerit, tamen cum pubes facta est, habitum, & votum professionis accepit, tunc contradixisse evidenter constat, sed postea egressa militi se matrimonio conjunxit: quæritum est, num ad ratum

nafterium redire cogatur. Respondet Clemens III. quod secundum *can. 48. Concilij Tolet.* 4. monachum, aut paterna devotio, aut propria professio faciat, utralibet horum fuerit allegata, tenebit: cum itaque puellam, tempore discretionis constitutam, eum habitum, & consecrationem accepisse, nec contradixisse ostendi possit, non potest ea professionis jugum excutere; praesertim, si quod gestum est, postea ratificavit: neque obstat Leonis I. responsum in *cap. puella 8. causa 20. q. 1.* quod puella, quae non coacta parentum imperio, sed sponte habitum susceperunt, postea nuptias eligant, praevarentur; ex quo per sensum contrarium inferri videtur, quod puella, quae non sponte, sed coacta imperio, habitum virginitatis acceperunt, sine praevarentione nubere possint. Respondetur enim, hoc intelligendum de ea puella, quae in aetate nubili per parentum imperium cogitur; tunc enim, quia liberum habet arbitrium, in electione propofici parentum non cogitur sequi voluntatem.

SUMMARIUM.

1. Non est attendenda contradictio impuberis a parentibus monasterio oblata, ante pubertatem, ut inde recedere possit.
2. Quae de monachis statuta reperiuntur, ob paritatem rationis ad sanctimonialia extendenda sunt.
3. Probatio impedimenti ad validam professionem incumbit opponenti.
4. Imo non minus requiritur discretio libertatis ad statum Religiosum, quam ad matrimonium.
5. Cur puella non restituatur in integrum ante 25. annum, si coacta fuit impubes Religionem ingredi, post pubertatem tamen sponte professa fuit.
6. Ad quid obligetur parens, qui filium impuberem Religionem tradidit.

Notandum primò. Contradictio impuberis a parentibus monasterio oblata non est attendenda, ut inde dimitti debeat, sed expectandum, donec annos pubertatis assequatur. Ita dixi in precedente *cap. & docet Suarez 10. 3. de Religione lib. 5. c. 2.* etsi pater impuberem contradicentem tradidisset, & coegisset ad Religionem, quod is permanere debeat juxta patris imperium, cujus voluntati, dum in ea aetate est, circa gubernationem vitae subijcitur; licet contrarium docuerit *Sylv. v. Religio 2. q. 10. Sanchez l. 4. moral. c. 18. n. 26.*

Notandum secundò. Quae de monachis statuta requiruntur, ob paritatem rationis ad sanctimoniales referri debent, prout ex *hoc c.* apparet, quando ea, quae a Leone I. in *epist. 95. ad rusticum* de monacho statuta sunt, quod monachum aut parentum oblato (si videlicet pubertatem postea adeptus non contradicat, sed habitum suscipiat, vel in suscepto maneat) aut propria professio facit, ad monachum transfert.

Notandum tertio. Si confiter, aliquem professionem edidisse expressam, aut tacitam, & postea opponatur impedimentum dirimens, v. g. defectus aetatis legitimae, vis, seu coactio incutiens metum gravem, probatio ei incumbit, qui impedimentum opponit. Ita sumitur ex textu, & notat *hic Abb. n. 4.* ratio est partim, quia in dubio praesumendum est pro valore actus *c. Abbate 25. de verborum significatione*, & quidem, legitime quod factus sit: partim, quia possessio stat pro professione, ipsaque Religione, quae haec tenus hominem ut professum suum habuit.

Notandum quarto. In ordine ad statum Religionis, sicuti & matrimonium amplectendum liberi rationis discretionem, & arbitrij libertatem sequi censentur, cum annos pubertatis assecuti sunt, ita, ut in his actibus, votis inquam edendis, & statu amplectendo, non pendeant a patris voluntate, & imperio. Ita sumitur ex *hoc cap.* & notavit *Gloss. in cap. 1. causa 27. q. 1.* ubi ait, quod minores annis, tribus modis di-

Porrectum.

PARAPHRASIS.

Canonicus voverat se monachum fore, postea in morbum incidens cum timeret, se voto nondum expleto decederet, iunctis manibus se tradidit Abbati, in monachum, & fratrem; hoc in casu ait C. mens III. cum monachum non tunc habitus, sed professio regularis, non Canonicum compelli debere, ut monachus maneat.

SUMMARIUM.

1. Nec scripturam, nec verborum certam formam professio expressa requirit, nisi specialia alicujus Ordinis, seu specialia, seu substantialia, requirant.
2. Utrum consensus etiam Capitali necessarius sit ad validam professionem.
3. Professio religiosa valida esse potest, etiam non suscepto habitu religioso.

Notandum primò. Professio expressa, nec scripturam, nec certam formam verborum postulat, sed quibuslibet verbis, significantibus traditionem pericoræ, & strictim acceptam à Religione fieri potest. Ita *Gloss. hic, Azor 10. l. 12. c. 5. q. 7. Sanchez 1. mor. c. 3. & sumitur ex c. sicus 17. non nec.* Dixi primò: Scripturam non requiri, nisi ex hoc patet *cap.* Interim, professio per scripturam fieri solet, & ita fieri præcipitur *cap. ult. causà 20. q. 1. juncta Gloss. & dicitur Sylv. v. Relig. 3. q. 1. Sanchez. c. l. 1. ubi advertit, eum, qui tacite professio debet compelli posse, ut postea expressè procedatur per scripturam, causà certitudinis, & probationis, juxta *citatum cap. ult.* Dixi secundò: certam verborum formam non requiri: debet tamen adhiberi ea, quæ in regula præcipitur, aut in Ordine consuetuata est, ita tamen, ut si alia verba significancia usurpentur, valeat professio, etiam si nulla verba, sed alia significancia signa exprimentur; quare, quòd*

cantur. Primò. Quoad annos infantie; nam infans, seu usum rationis non habens dicitur, qui minor est 7. annis. *Lege si infans 18. cod. de jure lib.* Secundò. Quoad contrahendum matrimonium, item ad testamenti factionem. *L. qua aetate 5. ff. qui testamenta facere possint*, quorum incapax est mas minor 14. fæmina minor annis 12. *cit.* *Lege qua aetate*, ubi definitur, diem cæptum habendum esse pro completo, e. g. si quis natus anno Christi 1607. die 12. decembris post meridiem, hac die mane, quæ est 12. Decembris Anni 16; 1. testamentum condere potest. Tertiò. Quoad restitutionem in integrum, quæ minoribus 25. annis, id est, qui 25. ætatis annum nondum exegerunt, utroque jure tribuitur *vir. de in integrum restitutione.*

Quartit *Glossa citata*, cur puella, quæ à parente adacta, Religionem ingressa est, si adveniente pubertate in professionem expressè, vel tacitè consensit, in integrum, ante completum annum 25. non restituatur, ut habitum deponere possit? Respondetur, quia non est læsa, quando ei nubitur, quo meliorem reperire non potest; minor autem non restituitur, nisi cum læditur *Lege verum 11. §. sciendum ff. de minoribus.* Adde, quòd sicuti matrimonium carnale, ita & professio, seu matrimonium spirituale, si semel ratum fuit, postea nõ rescinditur, cum habeat nexum indissolubilem.

Iterum quæres, ad quid obligetur parens, qui filium impuberem Religioni vovit? Respondeo, & dico primò. Inprimis debet illum tradere Religioni, etiam contradicentem, si putet, non obstante ejus contradictione fructum secuturum, quia paulatim Religioni assuescit, & animum puerilem mutabit. Dico secundò. Parens obligatur, quantum in ipso est, ut persuadeat filio Religionis professionem, qui cum factum alienum, seu ab alterius voluntate pendens, promittit, censetur promississe, curaturum se, quantum moraliter poterit, ut ab altero fiat, ut docuit *lib. 3. tra. 4. c. 4. affer. ult.*